Пише: Јелена Гускова
среда, 27 октобар 2010 07:05

(Ало, 25.10.2010)

Директорка Центра за изучавање савремене балканске кризе у оквиру Института за славистику Руске академије наука Јелена Гускова, која се деценијама бави српским и балканским темама, у интервјуу за „Ало!“ симболично описује ситуацију у Србији речима да „нам кућа гори, а ми читамо упутство о гашењу пожара“.

Она сматра да нам тек предстоје невоље у Санџаку и да за „попустљивост“ у вези са Косовом Србија неће бити награђена.

- Нема сумње да је Санџак ново жариште сукоба. При том, ви сами распаљујете проблеме и у Војводини, и у Санџаку. Чини се неспорним да ако пристанеш на уступак једној страни, другој страни дајеш знак да то можеш учинити и други, трећи, четврти пут...

Мислите да су догађаји у Санџаку повезани са Косовом?

- Све територије са већинским албанским становништвом у Србији, Македонији, Црној Гори и Грчкој само чекају сигнал како би пошле путем Косова. Тај сигнал ће добити када Косово стекне статус независне државе, што ће неизоставно водити ка стварању „велике Албаније“. Штета што је Србија пасивна поводом тога. На будућим покољењима Срба ће бити да размрсе то што су запетљали данашњи српски политичари.

Шта је најпаметније што би Београд могао да уради у вези са Санџаком?

Какав савет бисте дали човеку чија је кућа у пламену, а он седи у фотељи и чита књигу о начинима гашења пожара?! Треба да узме кофу са водом и позове суседе у помоћ!

Може ли Србија и даље да рачуна на подршку Русије?

- Ако Србија упорно прави уступке у питањима о Косову, Војводини, Санџаку, зашто вам треба подршка Русије?!

>**Како Москва гледа на то што је Београд прихватио захтев Брисела и изменио резолуцију о Косову у УН-у?**

- Москва је реаговала суздржано, потврђујући своју позицију о неприкосновености Резолуције 1244. Међутим, поставља се питање зашто је толико дуго требало подржавати Београд, када је Србија решила да се одрекне своје позиције? Мени је искрено жао што Србија није искористила то што је на њеној страни била Русија и што је било могуће још дуго не признавати независност Косова. Ипак, на крају крајева, то је ваша земља и на вама је да решите да ли ћете дати део своје територије.

Да ли је, како неки тврде, Србија недавно усвојеном резолуцијом у УН-у фактички признала независност Косова?

На први поглед, нова резолуција не носи у себи непосредну претњу за Србију, она је неутрална, безуба, буквално никаква. Ипак, има у резолуцији једна нијанса на коју би требало обратити пажњу. Текст у коме се говори о наставку дијалога између Београда и Приштине српска средства јавног информисања преводе као дијалог између страна, а на Западу тврде да је у питању дијалог између две државе. Узалуд је Србији да тврди да не признаје независност Косова, одговориће јој да у њеној резолуцији нема ни речи о томе. И у преговорима ће покушати да поставе ствари као да се говори о дијалогу две независне државе.

Шта Србија може очекивати од Европе после својих уступака?

Вероватно се Борис Тадић сагласио са изменом резолуције зато што је на преговорима са Кетрин Ештон разматрао питања заштите споменика културе, српских енклава, можда аутономије за северни део Косова, Косовску Митровицу. Ипак, не треба заборавити да ЕУ никада није била „прва виолина“ при решавању балканских питања, према томе, да ли Срби треба да се надају поштовању договореног? Мислим да ће ипак одлучујућу улогу имати САД. У сваком случају, тако је било до сада. Па зар нема НАТО на Косову својих интереса - војну базу „Бондстил“, која није под контролом ниједне међународне организације? Осим тога, не решити питање у корист Албанаца после толико година појачаног притиска, за САД би значило губитак престижа, тим пре јер се процес сувише одужио и давно изашао из рока који је предвидео Вашингтон. Није за поверовати да ће Србију брзо примити у ЕУ. Њу, истина, желе да награде за попуштање, али не знају на који начин.

Колико вам реално делује прича да ће доћи до поделе Косова?

Зашто уступити Србији део територије Косова, када ће она ионако све дати? Да, још уз то, неће пожалити ни Санџак, Прешево, Бујановац, Медвеђу, као и све што буду тражили...

- У последње време у Србији и Русији је дошло до веома добре сарадње у многим областима економије, науке, војној сфери. То није могло оставити Запад равнодушним. Вас су тако дуго уништавали, а ви сте настојали да осигурате подршку Москве и, штавише, да водите самосталну политику. Због тога је циљ САД и Енглеске да наруше ову сарадњу, обећавајући у замену идилу након приступања ЕУ. Они ће учинити све да бисте ви одустали од „Јужног тока“, од руског Центра за ванредне ситуације у Нишу, предложиће приступање НАТО... А то не може да не утиче на руско-српске односе.

(разговор водио: **Г. Симоновић**)